

Eseu despre relatiile dintre doua personaje ale unui text narativ studiat, apartinand lui George Calinescu

Scrive un eseu de 2 - 3 pagini, despre relatiile dintre doua personaje ale unui text narativ studiat, apartinand lui George Calinescu. In elaborarea eseului, vei avea in vedere urmatoarele repere:

- prezentarea a patru elemente ale textului narativ, semnificative pentru realizarea personajelor alese (tema, perspectiva narativa, actiune, conflict, relatii temporale si spatiale, constructia subiectului, modalitati de caracterizare, limbaj);
- evidentierea situatiei initiale a celor doua personaje, din perspectiva tipologiei in care se incadreaza, a statutului lor social, psihologic, moral etc.;
- relevarea trasaturilor celor doua personaje, semnificative pentru ilustrarea relatiilor, prin raportare la doua episoade / secvente narative ale textului ales;;
- exprimarea unei opinii argumentate despre relatiile dintre cele doua personaje, din perspectiva situatiei finale / a deznodamentului.

Publicat in 1938, romanul Enigma Otiliei este menit sa ilustreze convingerile teoretice ale lui George Calinescu. Intr-o perioada in care polemicile vizand structura narativa a acestei specii epice sustineau doua puncte de vedere, aparent divergente - necesitatea renuntarii la structura de tip obiectiv, cu narator omniscient, prin includerea evenimentelor relevate de amintirile involuntare si de fluxul constiintei si dorinta perpetuarii modelului clasic-realist, cu narator care controleaza desfasurarea epica - George Calinescu opteaza pentru romanul obiectiv si metoda balzaciana (realismul clasic), dar depaseste programul estetic, realizand un roman al "vocatiei critice si polemice" (N. Manolescu).

Roman obiectiv realist, care reconstituie o atmosfera - aceea a Bucurestiului antebelic -, dar si Bildungsroman, urmarind maturizarea lui Felix (indelungata si frustranta sa educatie sentimentala fiind una dintre temele centrale ale cartii) - Enigma Otiliei urmareste evolutia raporturilor dintre personaje, pe fondul asteptarii unei mosteniri supralicite de unii (clanul Tulea), indiferente pentru altii (Felix, Otilia, Pascalopol). Actiunea este ampla, desfasurandu-se pe mai multe planuri narative, care contureaza un conflict complex. Rezulta o comedie de moravuri, pigmentata adeseori de accente dramatice, inscrisa de Nicolae Manolescu, datorita perspectivei narative adoptate de romancier, in categoria doricului.

Specifica prozei realiste este naratiunea obiectiva, nonfocalizata. Viziunea "din afara" presupune existenta unui narator extradiegetic, care nu se implica in relatare. Naratorul omniscient stie mai mult decat personajele sale si, omniprezent, controleaza evolutia lor ca un regizor universal. Personajele dobandesc, in acest mod, statut de marioneta, actionand automat, dupa vointa naratorului papusar. Desi adopta un ton obiectiv, naratorul nu este absent, ci comunica, prin postura de spectator si comentator al comediei umane reprezentate, cu instantele narative. El se ascunde in spatele mastilor sale, fapt dovedit de uniformitatea limbajului.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Romanul debuteaza balzacian, printr-o ampla descriere a Bucurestiului anului 1909, fiind centrat "pe mobila psihologie a unui adolescent in plina criza de crestere si de formare a personalitatii" (Pompiliu Constantinescu). Cele douazeci si patru de capitole ale romanului dezvolta mai multe planuri narative, conturand o actiune ampla, care urmareste destinele unor personaje, prin acumularea detaliilor .

Orfan, ajuns in casa tutorelui sau, Costache Giurgiuveanu, Felix Sima, proaspat absolvent al Liceului Internat din Iasi, doreste sa studieze Medicina; remarcat inca din primul an de studiu, tanarul va face ulterior o cariera stralucita. in casa lui mos Costache, Felix se indragosteste de Otilia, fiica celei de-a doua sotii a batranului, aflata si ea sub tutela batranului. Desi tine la Otilia, Costache ezita indelung sa o adopte, chiar dupa ce sufera un atac cerebral.

Daca Felix are avere proprie si se bucura de o relativa independenta financiara, statutul fetei in casa lui mos Costache este ingrat, mai ales din cauza rautatii Aglaei, care vede in ea o pretendentă la averea fratelui sau. La insistentele lui Leonida Pascalopol, mos Costache va depune pe numele Otiliei o suma oarecare, la care mosierul va mai adauga ceva, pentru a-i crea fetei un sentiment de securitate financiara. Dupa primul atac cerebral pe care il sufera Costache, clanul Tulea pune stapanire pe casa, determinand revolta neputincioasa a batranului, infuriat de "pungasii" care ii irosesc alimentele si bautura. Moartea lui Costache, provocata cu sange rece de Stanica Ratiu, ginerele Aglaei, pune capat atmosferei relativ calme care domneste in sanul familiei Tulea si influenteaza decisiv destinele personajelor. Stanica o paraseste pe Olimpia, invocand ridicolul motiv ca aceasta nu-i mai poate darui urmasi, desi copilul lor murise din neglijenta ambilor parinti. El se casatoreste cu Georgeta, "cu care nu avu mostenitori", dar care ii asigura patrunderea in cercurile sociale inalte. Felix si Otilia sunt nevoiti sa paraseasca locuinta lui mos Costache, casa fiind mostenita de Aglae. Otilia se casatoreste cu Pascalopol, mosierul intre doua varste, personaj interesant, sobru si rafinat, in a carui afectiune pentru Otilia se imbina sentimente paterne si pasiune erotica. Felix afla, mult mai tarziu, intalnindu-se intamplator cu Pascalopol in tren, ca Otilia a divortat, recasatorindu-se cu un "conte argentinian", ceea ce sporeste aura de mister a tinerei femei. Fotografia Otiliei, pe care i-o arata Pascalopol, infatiseaza "o doamna picanta, gen actrita intretinuta", care nu mai e Otilia "de odinioara".

Unul dintre cele mai importante planuri narative ale romanului urmareste delicata poveste de dragoste care ii leaga pe cei doi orfani, Felix gasind in Otilia o companie feminina care suplineste absenta mamei, a unei surori sau a unei iubite. Avand in Otilia un tovaras de incredere, Felix rezista atacurilor rautacioase ale Aglaei, din ce in ce mai implicat in relatia sentimentala cu fata si in munca epuizanta de la facultate. Acest cuplu, a carui delicatete se inscrie, pe tot parcursul romanului, in relatie de opozitie cu societatea, caracterizata de alte valori, ramane un ideal. Cei doi orfani gasesc in iubirea lor puterea de a rezista in fata rautatilor familiei Tulea si de a supravietui intr-o lume mercantila si degradata valoric.

in cazul lui Felix, se aplica cel mai bine conceptia despre iubire a lui stefan Gheorghidiu - "Orice mare iubire e un proces de autosugestie". Cand ajunge in casa lui mos Costache, Felix ramane contrariat de reactia batranului: acesta, pentru a evita asumarea responsabilitatilor, ii da o replica

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

absurda: "Aici nu locuieste nimeni". Aparitia Otiliei il impresioneaza pe tanarul obosit de drum si derutat de reactia proprietarului, iar aceasta prima imagine a fetei va subordona toate sentimentele lui Felix. Era firesc, de altfel, ca tanarul sa gaseasca in Otilia un ideal feminin. Fata raspunde nevoii lui de ocrotire, de protectie si de dragoste. Lipsit de la o varsta frageda de caldura sentimentului matern, Felix isi indreapta inspre Otilia aceste sentimente: "Pentru intaia oara Felix era prins de brat cu atata familiaritate de o fata si pentru prima oara, luand act de izbucnirea unei simtiri pana atunci latente, incerca si acul geloziei, vazand cum Otilia generalizeaza tratamentul." Comportamentul contradictoriu al fetei - care e amabila si cu Felix si cu Pascalopol - determina accentuarea sentimentelor lui Felix, care oscileaza intre pasiunea neconditionata si suspiciunea ca fata nu-l iubeste.

in aceasta relatie, care imbina sentimente complexe - de la dragostea materna la iubirea patimasa - , Otilia se dovedeste puternica, sustinandu-l moral pe Felix, desi acesta e mai mare decat ea. Fata are grija ca tanarul sa-si urmeze studiile cu aplicatie, il supravegheaza si nu ii permite sa se abata de la calea pe care a ales-o. in acelasi timp, insa, ea il face sa sufere, pentru ca e sincera in ceea ce priveste dorintele pe care le are si e constienta de propriile limite. Pentru Otilia, Pascalopol nu e rivalul lui Felix, ci barbatul capabil sa o ocroteasca asa cum nici mos Costache nici Felix nu o pot face - unul din avaritie, celalalt din lipsa experientei de viata. Tot Otilia este aceea care isi sacrifica iubirea, profunda, de altfel, desi mascata sub aparenta indiferentei, pentru a nu stanjeni viitorul lui Felix. Fata e de o luciditate pe care i-o da experienta trista de viata pe care a parcurs-o, o scena semnificativa pentru relatia dintre cei doi tineri fiind aceea in care Otilia ii dezvaluie lui Felix profunzimea sentimentelor pe care le traieste pentru el:

"Felix ingenunche la marginea patului si-si aseza capul langa poalele ei.

- Te iubesc!

- stiu asta - spuse fata - trecandu-si usor degetele prin parul lui. Cine iubeste isi ascunde sentimentele, nu face rau celuilalt."

in ciuda acestui sfat, Felix nu poate impiedica evolutia sentimentului pentru Otilia, traindu-l cu intensitatea specifica varstei: "Era incredintat de puritatea Otiliei si patruns de fericire la ideea unui devotament inocent. Viata i se paru plina de sens si se arunca cu voluptate in studiu. Mergea din proprie initiativa la spitale, facandu-se invitat de cativa colegi inaintati..."

Felix si Otilia fura, atat cat e posibil, clipe de fericire, creandu-si iluzia ca traiesc normal si ca pot scapa determinismului social - "Felix si Otilia se plimbau acum des la brat la sosea sau se asteptau pe rand la iesirea de la cursuri." Realitatea sociala ii invinge insa. in ciuda insistențelor lui Felix ca Otilia sa renunte la protectia si la sprijinul lui Pascalopol, adolescentul insusi este nevoit sa admita ca, fara prezenta acestuia, viata din casa de pe strada Antim e lipsita de sens. Imixtiunea socialului corupe ideea de frumusetate a varstei la care se poate iubi curat si sincer. Deasupra cuplului Felix - Otilia planeaza permanent umbra lui Pascalopol, mosierul pe care Otilia il iubeste filial, dar cu care se casatoreste pentru ca asa se poate salva din cosmarul de dupa moartea lui mos Costache. De altfel, gestul Otiliei vine dupa ce Felix nu face nici un gest decisiv pentru a-i da de inteles ca vrea sa-si petreaca toata viata alaturi de ea. Este adevarat ca Otilia ii

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

impune lui Felix un respect aproape paralizant: "Cu toata exuberanta fetei, Felix se simtea inferior. in ochii Otiliei mocneau judecati despre viata si despre el, hotarari indelung meditate, ironii.

Asupra unei astfel de fete, nu putea avea nici un fel de autoritate, seriozitatea ei il paraliza." in acelasi timp insa, atitudinea ei ar putea fi motivata de dorinta de a vedea daca Felix e capabil sa reziste unei relatii dificile, sa-i suporte capriciile si sa-i ofere atat sentimentul ocrotitor, cat si o viata antrenanta. in relatia cu Felix, Otilia se conduce dupa reguli rationale. Iubind-o exaltat, Felix se dovedeste a fi mai nepregatit pentru viata, mai copilaros. El nu intelege ca Otilia care alearga descurta prin iarba are nevoie de o iubire matura, care sa-i asigure pe de o parte siguranta materiala si pe de alta parte libertatea de miscare si de actiune. Felix nu este pregatit pentru aceasta revelatie. El crede sincer ca iubirea lui e absoluta, ca nu e determinata de senzualitate, ca e inocenta, platonica. Iar daca subconstientul ii joaca feste, se revolta impotriva lui insusi, pentru ca Otilia reprezinta imaginea feminina cea mai pura din existenta lui.

Cele doua personaje sunt caracterizate indirect prin raportarea la evolutia relatiei lor. Atitudinile lor evidentiaza anumite trasaturi de caracter - ambitia lui Felix, dorinta lui de a reusi in viata de dragul Otiliei, dar si delicatetea fetei, sinceritatea si inteligenta ei.

Caracterizarea directa, prin portretele demonstrative facute de autor la inceputul romanului, contribuie la reliefaarea unor trasaturi particulare ale celor doi, din perspectiva naratorului omniscient (in cazul lui Felix) si din perspectiva unei voci impersonale - personajul - martor Felix - in cazul Otiliei.

Daca in epilogul romanului, Felix pastreaza datele din incipit - realizandu-se in plan profesional si social, ceea ce confirma o trasatura esentiala din portretul demonstrativ ("culoarea maslinie a obrazului si taietura elinica a nasului corectau printr-o nota voluntara intaia impresie") - , in cazul Otiliei surprinde metamorfoza.

O prima scena semnificativa pentru evolutia relatiilor celor doua personaje - intalnirea din momentul in care Felix ajunge in casa lui mos Costache - fixeaza o imagine a Otiliei de o delicatete angelica: "Fata maslinie, cu nasul mic si ochii foarte albastri, arata si mai copilaroasa intre multele bucle si gulerul de dantela." Una dintre ultimele scene din roman - intalnirea dintre Felix si Pascalopol in tren, dupa mult timp de la evenimentele relatate - impune o alta imagine a fetei, care e aproape de nerecunoscut: "o fotografie care infatisa o doamna foarte picanta, gen actrita intretinuta." Speriat, Felix intelege ca a avut el insusi un rol esential in metamorfoza fetei. intre aceste doua imagini ale Otiliei se inchide evolutia unei relatii care nu are sanse sa se implineasca in circumstantele create de romancier.

Relatia dintre Felix si Otilia este una ideala tocmai prin faptul ca este o suma de virtualitati. Romanul obiectiv evidentiaza socialul, accentueaza realismul unei existente situate sub dominatia banului si a perspectivei pragmatice. Ramanand o imagine ideala, aceasta relatie se inscrie in seria povestilor de dragoste cu final melancolic, neimplinit.